

Ilus maa

Rein Rannap (1953), Hando Runnel (1938)

Head koorijuhid!

On rõõm, et laulupeo esimese kontserdi murdekeelsetest ja -meelsetest lauludest rikas kava lõppeb kõikehõlmava ja kokkuvõtva laulupeo klassikaks kujunenud teosega „Ilus maa“. Kuid sel korral on ses Rein Rannapi ja Hando Runneli teoses harmoonilises plaanis ja ühes lõigus teatav värskenduskuur, mõeldes meie praegusele ajale ning maailmale.

Uus muusikaline löik pärineb aga samuti tollest 1982. aasta kantaadist „Ilus maa“, olles seal eelviimane, 9. osa.

Mõned üldised tähelepanekud:

1. Seda laulu iseloomustavad kandevoon ja pidev edasi voolamine. Ka fraasid, milles on pausid sees, peaks mõtlema pikema kaarena pausidest üle teksti mõtte järgi.
2. Fraasid laulda pausini ning võimalikult palju ahelhingamisega (nt kohe suur 1 ja 2).
3. Katsume laulda läbi loo laias plaanis ühes pulsis, ühes voolamises.

Mõned konkreetsed täpsustused:

- Algas laulda pigem kargelt ja väiksema emotsiooniga, kuid sügava tooniga.
- t 24 – altime äravõte 3. löögil ja lähme samal 3. löögil teistega juba n-hääliku peale, ärme oota sellega järgmise taktini.
- Nr 3 – laulame kerge soojuse ja naeratusena, veame pikki fraase, olgugi et pausid on vahel. Need on minimaalsed.
- t 40 crescendo võiks kesta kuni t 42 keskpaigani. Viime crescendo pikemaks.
- Nr 5 – mitte liige valjult ja lahtise emotsiooniga siin laulda. Pigem hoitult ja soojusega. t 54 naiste d-täht 3. löögil.
- t 58 tenor-alt veame kokku, sopran-bass väike koma taktil lõpus.
- Nr 6 – mehed, laulame seda löiku hellalt, soojalt, kasutades rinna- ja peahääle kergelt segamist.
- t 74 keskele paneme koma, ehk 3.-4. löök paus.
- Nr 7 – *pianissimo*-s säilitame tooniga laulmist ja viime fraasi edasi, ärme heitu pausidest. t 85 n-täht 3. löögil.
- t 94 lähme kohe 1. löögist n-tähe peale.
- Nr 9 – ärme laula seda kurjalt ega agressiivselt, vaid sisemise heatahtliku veendumisega. Teksti artikulatsioon selgelt ja kindlameelselt konkreetne. t 100 ja 108 veame kokku. Laulame diftongid selgelt läbi (vaev, laev, raev, jöuab, meieni)
- Nr 11 vältida ahastust emotsioonis, laulda väga tihedalt ja veendumult. Fraasid vedada pausideni.
- t 120 taktis selge ja lühike 8ndik (kõi-Kl), et paus tuleks esile.
- Nr 12 – laulame sõna „oh“ veidi eraldi ja selge h-tähega südamepõhjast välja.

- t 131 lõpus selge koma ja hingamine, nagu on t 133 lõpus.
- Nr 13 alates kõik lõigud kasvavas dünaamikas ja intensiivsuses.
- t 139 ja t 147 keskel ei hinga. t 148 lõpus hingame.
- Nr 15 avara kõlaga, mitte pressides. Fraasi algustel väikesed vajutused.
- Ainsa erandina hingame t 155 keskel, et anda lõpule kaalu.
- Nr 16 – võtame kõlajõudu maha, aga säilitame energia ka siin ja edasises *diminuendo*-s.
- t 163 sopran veame selle fraasi aktiivselt kokku.
- Nr 17 laulame nn-häälikul.

Mõned ohukohad:

1. „aa“ vokaal võiks olla selge „aa“ (mitte „oo“). Hoiaime teksti tervikuna ereda ning konkreetseks, see on ju võimas tekst Runnelilt.
2. Jälgime, et kõrgemad kohad oleksid ikka vastavas dünaamikas ja pehmuses (nr 5 ja 6) valjemad kohad (nr 9-13) ei läheks agressiivseks ja karjuvaks, vaid säiliks ilus, hooliv toon.
3. Laskuvad motiivid jääksid erksaks ega kukuks intonatsiooniliselt alla.
4. Tahame ehk mugavusest keset fraase hingata, aga ärme tee seda. Veame need ilusad mõttekaared võimalikult kokku.
5. Päril lõpus hoiaime nr 17 ennast veel aktiivsena, muidu läheb noot ujuma.

Soovin rõõmu pingutusest ja veendumust selle laulu sõnumi edastamisel!

Rasmus Puur